

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM

MỘT CHẶNG ĐƯỜNG PHÁT TRIỂN

Gần một thế kỷ trôi qua kể từ ngày Thư viện Trung ương Đông Dương - tiền thân của Thư viện Quốc gia Việt Nam (TVQGVN) được thành lập ngày 29 tháng 11 năm 1917. Ngoảnh nhìn lại quá khứ, mỗi chúng ta đều không khỏi ngỡ ngàng về sự lớn mạnh của TVQGVN hôm nay.

Nhận thức đúng về vai trò của sách báo trong suốt những năm qua, Đảng ta luôn luôn coi thư viện là một lực lượng quan trọng của lĩnh vực văn hoá và tư tưởng, khoa học và giáo dục. Quán triệt quan điểm của Đảng, dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Bộ Văn hóa - Thông tin, bằng sức mạnh nội lực, Thư viện Quốc gia đã kế thừa và phát huy những thành quả sẵn có, vượt gian khổ, đoàn kết, năng động, sáng tạo xây dựng Thư viện Quốc gia ngày một trưởng thành và giành được nhiều thành tựu to lớn. Sau khi miền Bắc hoàn toàn giải phóng, mặc dù phải hoạt động trong những điều kiện khó khăn của giai đoạn đất nước vừa thoát khỏi chiến tranh chống Pháp lâu dài và gian khổ lại phải tiếp tục cuộc chiến tranh giải phóng miền Nam, thống nhất nước nhà, TVQGVN đã có những bước phát triển hết sức cơ bản

(Xem tiếp trang 8)

Ấn Độ - Đất nước và con người

Đền Taj Mahal

Biểu tượng của tình yêu bất diệt

Lần đầu tiên được biết về đất nước Ấn Độ qua những bộ phim trên truyền hình vào những năm đầu của thập kỷ 90, tôi đã có một ấn tượng hết sức đặc biệt về đất nước này qua những điệu nhảy sinh động & hấp dẫn; những bộ sari truyền thống của các cô gái Ấn độ; những lăng tẩm và đền đài; những câu chuyện tình yêu bên bờ sông Hằng.... Tôi đã từng mơ ước được một lần đặt chân lên mảnh đất này. Và cơ hội đã đến. Tôi đã

đặt chân đến New Dehli, thủ đô của Ấn Độ vào một ngày đầu thu với một tâm trạng khám phá đất nước và con người nơi đây, ngoài nhiệm vụ học tập & trao đổi kinh nghiệm với bạn bè quốc tế.

Điều bất ngờ đầu tiên của chúng tôi là việc ở đây họ đi bên trái đường. Mặc dù đang ngồi trên xe ô tô nhưng tôi vẫn có cảm giác mình đang... vi phạm "luật giao thông đường bộ" của Việt Nam! Một thời gian sau, khi đã bắt đầu quen với New Dehli nhưng chúng tôi vẫn chưa tạo được thói quen đi bên trái đường. Cứ mỗi lần băng qua đường, thay vì nhìn sang bên phải để tránh xe thì chúng tôi vẫn nhìn sang bên trái như ở Việt Nam. Có lẽ chúng tôi đã làm cho nhiều lái xe phải giật mình nhưng thay vì tức giận, họ luôn mỉm cười độ lượng. Người dân Ấn Độ rất thân thiện. Sân bay được xây dựng cách khá xa trung tâm thành phố. Trên đường đi, chúng tôi được nhìn thấy rất nhiều những chú bò

đang thành thoi gặm cỏ hoặc đang thong dong trên đường phố. Người và xe đang lưu thông trên đường đều "nhường" đường cho những chú bò. Bò là vật thờ linh thiêng của người Ấn Độ. Người Ấn Độ dù theo tôn giáo nào cũng không ăn thịt bò. Bò được nuôi chỉ để lấy sức kéo và lấy sữa. Ấn Độ là nước có nhiều tôn giáo. Tuy nhiên phần lớn là những người theo đạo Muslim và đạo Hồi. Những người theo đạo Hồi kiêng ăn thịt lợn. Vì thế thịt lợn ở đây rất rẻ, bằng 1/3 giá ở Việt Nam. Trong bữa ăn của người Ấn Độ, ngoài cơm, các loại rau xanh thì chủ yếu chỉ là thịt gà, thịt dê, trứng và cá. Và một món không bao giờ thiếu đó chính là bánh nướng từ bột mỳ. Ấn lúc vẫn còn đang nóng thì rất ngon. Cũng làm từ bột mỳ nhưng vị của nó rất khác so với bánh mỳ nóng Việt Nam. Ngoài cơm thì loại bánh nướng này là món khoái khẩu nhất của chúng tôi. Người Ấn Độ thường ăn chúng với

(Xem tiếp trang 5)

Tin tức - Sự kiện

- ◆ Hội thảo quốc tế đầu tiên về di sản chữ Nôm đã được tổ chức tại TVQG ngày 12/11/2004 do Viện Hán Nôm, Quỹ bảo tồn di sản chữ Nôm (HK) phối hợp với TVQG tổ chức. Một triển lãm các tài liệu chữ Nôm quý hiếm cũng được tổ chức cùng địa điểm từ 11-13/11.
- ◆ Nhân dịp Hội nghị thượng đỉnh Á-Âu (ASEM 5) diễn ra tại Hà Nội, một triển lãm sách về đất nước, con người và quan hệ hợp tác giữa hai châu lục đã được tổ chức tại TVQG từ 3-10/10/2004.
- ◆ Gần 170 bài dự thi của các CB, NV TVQG đã được gửi tới BTC cuộc thi tìm hiểu "75 năm lịch sử vẻ vang của Đảng Cộng sản Việt Nam". Đây là dịp để các Đoàn viên nâng cao nhận thức và hiểu biết của mình về

lịch sử Đảng; nâng cao lòng tự hào và niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng và trách nhiệm của chính mình trong công cuộc xây dựng đất nước hôm nay.

- ◆ Hội diễn ca múa nhạc không chuyên lần thứ 2 Đoàn TNCSHCM Bộ Văn hóa-Thông tin đã được tổ chức từ ngày 7-10/10/2004 tại Trường Đại học Văn hóa Hà Nội. Với chủ đề chào mừng kỷ niệm 50

năm ngày Giải phóng Thủ đô, các nghệ sỹ không chuyên đến từ 24 chi đoàn cơ sở thuộc Bộ VH TT đã đem đến Hội diễn 75 tiết mục đặc sắc thuộc ba thể loại: Đơn ca, Đồng ca và Tốp ca. BTC đã trao 3 giải nhất, 7 giải nhì, 9 giải ba và 9 giải khuyến khích cũng đã được trao các đơn vị tham gia. TVQG giành giải khuyến khích cho Liên khúc Tiến về Hà Nội – Hà Nội những kỷ niệm trong tôi – Hà Nội những công trình.

- ◆ TVQG lại một lần nữa xuất hiện trong các trò chơi truyền hình với hai gương mặt trẻ Xuân Hùng và Hương Giang. Vì không phải là những tay sừ tập tem nên, cả hai giành lấy giải nhì và nhường đội bạn đi vào vòng tiếp theo trong cuộc thi Hành trình Văn hóa tháng 10 vừa qua..

Vui buồn nghề thủ thư

Nếu một bạn sinh viên nào biết đến thủ thư tôi có thể khẳng định rằng bạn ấy rất chăm đọc sách. Bởi trong thời buổi kinh tế thị trường sinh viên không những học ở trường lớp, thầy cô mà nguồn kiến thức cung cấp gián tiếp cho họ chính là những tủ sách của nhà trường, những kho sách của thư viện. Thư viện Quốc gia là một trong những thư viện lớn đang là đối tượng khai thác tài liệu của các bạn sinh viên hiện nay.

Có những sinh viên ở rất xa như Đại học Vinh cũng đến đọc sách ở Thư viện bằng giấy giới thiệu của Nhà trường. Phục vụ đọc là 1 trong những chức năng quan trọng của Thư viện Quốc gia và phòng đọc là cầu nối giữa bạn đọc với thư viện, "thủ thư" cũng bắt đầu từ đó.

Cũng giống như những M.C, với người làm thủ thư, họ phải tiếp xúc với rất đông người, làm việc với nhiều đối tượng khác nhau. Công việc cần sự mềm dẻo và khôn khéo và đặc biệt là trong những tình huống bất ngờ. Đối với tôi công việc này là cả 1 quá trình hoàn thiện bản thân.

1. Những sự cố.

Ngày đầu tiên đi làm được tiếp xúc với rất nhiều sách, nhưng chỉ sơ ý mà tôi để sách rơi vào chân đau đến chảy nước mắt, lại còn bị giá sách cào rách cả chiếc quần mới. Còn nữa, có lần tôi ngồi trông cổng từ, một bác đọc giả đội mũ đi vào rất nhanh không xuất trình thẻ. Tôi hỏi thì bác không trả lời. Đồng nghiệp tôi thấy vậy góp sức nhưng sự cố gắng của cả hai chỉ làm bác nổi cáu: "Tôi bị mất thẻ một lần rồi, bây giờ tôi không đưa thẻ cho các cô đâu, hãy để tôi yên". Chúng tôi đành nhìn nhau và thực hiện theo ước nguyện của bác.

Lần khác, tôi trực buổi trưa, một sinh viên đi vào cầm theo tập tài liệu photo rất dày. Tôi nhắc: "Em để tài liệu photo ở ngoài, phòng tự chọn không được cầm vào đâu". "Tại sao không được cầm vào?" bạn đó cự lại ngay. Sau một hồi thắc mắc thì độc giả cương quyết: "Em đã đánh dấu rồi" và đi thẳng vào mặc thủ thư không cho phép. Tôi cảm thấy mình không được tôn trọng bởi độc giả không làm theo sự nhắc nhở. Một tiếng trôi qua, tôi quyết định thực hiện nhiệm vụ của mình là mời độc giả đó lên gặp Trưởng phòng để giải quyết mọi thắc mắc. Lại một hồi hơn cả thắc mắc với thủ thư anh ta quyết định ra về, nhất quyết không gặp Trưởng phòng và nói "Chị không tạo điều kiện cho em học gì cả". Tôi cảm thấy hụt hẫng và nghĩ không biết mình làm như vậy về lý thì đúng nhưng có nguyên tắc quá không?. Đúng là "làm thủ thư như làm dâu trăm họ"- lời của cô trưởng phòng tôi vẫn thường nói với tôi khi tôi mới vào nghề.

Và sự cố không lần nào giống lần nào. Hôm ấy là ngày thứ bảy, độc giả rất đông. Tôi phải luôn tay chân để giảm độc giả đang quây kín trước bàn thủ thư đợi trả sách. Ngồi trên chiếc ghế xoay có nhiều cái tiện, không phải đứng dậy mà vẫn xoay trái phải, sau trước được, ai mà cũng kéo thiết kế. Bỗng "rượt" chiếc ghế chỉ chờ tôi ngồi thụp xuống rồi cũng lộn nhào chụp lên tôi trước khi đổ kèn. Do sơ xuất tôi đã ngồi ở mép ghế với thẻ ở hộp cho bạn đọc. Lần này thì ghế ngồi lên người chứ không phải người ngồi lên ghế nữa. Độc giả hoảng quá chạy lên tận bục thủ thư đỡ tôi dậy. Vừa đau vừa ngượng nhưng tôi vẫn cười tươi để đáp lại ân huệ đó và nhanh chóng làm việc như không hề biết đau. Lịch sử trước đám đông mà.

Độc giả X - Những ấn tượng khó quên

Mùa hè đến cũng báo hiệu mùa thi kết thúc. Sinh viên thành phố thì hồi hả cùng gia đình, bè bạn đi nghỉ còn sinh viên ngoại tỉnh thì rục rịch về quê. Thư viện vắng hẳn, không còn cảnh đứng chờ ngoài cổng từ sớm hay cứ để đại vài ba quyển vở để giữ chỗ rồi mới đi căng tin ăn sáng...

Độc giả vắng, thủ thư được xả hơi, thủ thư ngồi buồn, chống cằm, hết đọc sách lại mơ mộng...thả hồn...Bên ngoài cửa sổ, những chú chim đang mãi mê hát những giai điệu của riêng chúng, hình như chúng đang vui sau trận mưa dài...

Cùng với thú xả hơi của thủ thư trong những ngày hè, độc giả tới thư viện cũng có thể dễ nhận thấy và phân loại được. Những độc giả này chủ yếu là người nghiên cứu (ít thôi), sinh viên mà chủ yếu là sinh viên thi lại, các bác cán bộ đã về hưu, những người rảnh rỗi không có kế hoạch gì nhưng rất yêu sách...Trong đó, thủ thư chúng tôi rất ấn tượng với phần lớn những độc giả "X" (Trên thẻ ghi nơi làm việc là X). Cứ độc giả X xuất hiện là thủ thư phải dùng đến "chiêu tâm lý học" để thương thuyết.

Ấn tượng hơn cả là độc giả X1. Cứ tới thư viện là cười, cười với bất kì ai. Ánh mắt nhìn đi đâu? Không biết. Thỉnh thoảng, khi đi qua các phòng phục vụ anh X1 lại tiện tay gõ "cộc...cộc" rồi "tinh bơ" như không có chuyện gì. Chỉ biết rằng anh ta đến thư viện từ sáng đến tối, ngày này qua ngày khác, rất đều đặn. Anh ta có khả năng đọc nhiều loại sách thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau, lúc thì đọc pháp luật, rồi kinh tế, văn học, khi thì tâm lý... rồi cả sách ngoại văn. Tôi tạm gọi vui là độc giả đa năng.

Độc giả X2 thì khác một chút. Chị X2 này mới xuất hiện ở thư viện không lâu nhưng lần xuất hiện đầu tiên thì quá "sốc". Chị khoảng hơn 40 tuổi, trang phục rất sành điệu, khi thì "cái bang", khi thì "Á rập-xê út"... Chị chuyên đọc sách thuộc

khối khoa học tự nhiên, chị từng "tâm sự" với thủ thư rằng: Chị định thi đại học khối B và muốn lên thư viện để tìm tài liệu ôn thi. Lạ thay, đến ngày thi đại học mà vẫn thấy chị ngồi đọc sách ở thư viện. Nhớ lại ngày đầu chị đến thư viện. Chị vào phòng, tìm chỗ ngồi ngay gần quầy thủ thư, chị từ từ cởi bỏ lớp khăn ao, thậm chí cả quần bên ngoài (chị mặc hai lớp quần dài), vì quầy thủ thư cao che lấp nên thủ thư không để ý, chỉ đến khi chị đứng lên ngang nhiên mặc quần giữa chốn đông người thì thủ thư chúng tôi mới té ngựa. Đại diện thủ thư xuống nhắc nhở chị nói sẽ rút kinh nghiệm. Hôm sau, chị tới thư viện từ sớm và chuyện đó lặp lại

nhưng ở một phòng khác, thủ thư lại nhắc nhở và phải đến lần thứ ba như thế chị mới rút kinh nghiệm thật sự. Một sinh viên ở gần nhà chị cho biết chị không bình thường, chị thường bỏ nhà đi lang thang mấy ngày rồi lại về. Còn nhiều chuyện về chị X2 mà có lẽ sẽ phải viết thành câu chuyện dài. Nhưng cũng phải nói thêm rằng ở chị X2 có một điều đặc biệt là từ khi lên thư viện dường như chị đã xác định được đích đến và chị học rất miệt mài, chị thường đọc sách đến quên cả giờ về, rồi có hôm đã bấm chuông báo giờ về mà chị vẫn vào kho để chọn sách tiếp. Điều đáng mừng là hiện nay chị không những bỏ được một số thói quen xấu mà còn trở thành một độc giả thường xuyên của thư viện. Như thế là sách đã có tác động không nhỏ đối với chị.

Chuyển sang độc giả X3, X3 xuất hiện trước X2 không lâu, thời gian đầu tỏ ra rất trí thức, ít lâu sau X3 mới thể hiện rõ bản thân. Anh ta thường xuất hiện ở thư viện vào lúc chiều tối với cùng một chiếc áo sơ mi phanh ngực, xuất hiện khoảng 30 phút hoặc hơn rồi biến mất. 30 phút đó đủ để X3 đọc được 6 đến 8 quyển sách thuộc nhiều thể loại khác nhau. Không những thế, trong 30 phút đó anh còn có thời gian đi các phòng để "ngắm" thủ thư và không quên kèm những lời hỏi thăm, chẳng hạn như: "Trước đây em học ở trường nào?", "Nhà em ở đâu?". Nếu không cho biết thì anh ta lại hỏi xa hơn một chút: "Nhà ở quận nào?", "Có thể cho anh xin số điện thoại không?" vv và vv... và khi không nhận được thiện chí thì anh ta hỏi chột một câu: "Em đã có người yêu chưa?". Khi được trả lời là có rồi thì "lặn luôn" và chuyển giai điệu này sang một cô thủ thư khác. Chiêu sợ nhất là khi thủ thư đi xếp sách anh ta cứ lẻo đẻo theo sau để thủ thi: "Dạo này em có khoẻ không?"... Bực mình mà vẫn phải tế nhị. Bây giờ mỗi lần nhắc đến X3 ai cũng rất ấn tượng.

Còn nhiều nhân vật X nữa đòi hỏi thủ thư phải là những người thực sự tâm lý và tâm huyết với nghề mới có thể đáp ứng nhu cầu đọc của họ. Những độc giả X này có một điểm chung đó là bất kể thời tiết nắng mưa, ngày nghỉ, kì nghỉ, họ vẫn là những độc giả chăm chỉ nhất. Đó có thể là niềm vui của họ và trong số họ cũng có những người yêu sách thực sự. Vậy nên trong khả năng có thể, chúng tôi tâm niệm tạo được niềm vui cho người khác cũng chính là tạo niềm vui cho bản thân. Ngắm mới thấy rằng thủ thư cũng có thể trở thành những nhà tâm lý chứ bộ ?!

Ngọc Anh

Phòng Đọc

Chữ Hán, theo con đường giao lưu văn hoá, đã có mặt ở Việt Nam ít ra là từ đầu thiên niên kỷ thứ nhất trước Công nguyên. Tuy nhiên, nó chỉ thực sự trở thành phương tiện ghi chép và truyền thông trong tay người Việt kể từ đầu Công nguyên trở đi. Sách *Cổ kim thiên ngôn* có nhắc tới trường hợp Trương Trọng người Nhật Nam (nay thuộc vùng đất Quảng Bình vào đến Quảng Ngãi) sống vào thế kỷ I sau Công nguyên, nắm rất vững chữ Hán và nói rất thạo tiếng Hán (*Thủy kinh chú, Ôn thủy*).

Từ thế kỷ VII đến thế kỷ thứ IX, chữ Hán và tiếng Hán ngày một sử dụng rộng rãi ở Việt Nam, với một đội ngũ cầm bút trên dưới 20 người, trong đó có những trường hợp còn để lại những tác phẩm dưới dạng ngữ lục hoặc thành văn chữ Hán như Pháp Hiền (? – 626) Đại Thừa Đăng (Thế kỷ IX) ... , Khương Công Phụ người Ái Châu (nay thuộc Thanh Hoá) từng sang thi Tiến sĩ ở Trung Quốc và đã đỗ đầu khoa bằng một bài phú và một bài văn sách bằng chữ Hán (*Toàn đường văn, Q.446*). Đặc biệt tấm bia do Nguyễn Nhân Khí soạn năm Tuỳ Đại Nghiệp thứ XIV (616) hiện đặt tại Viện bảo tàng Lịch sử Việt Nam (xưa đặt tại xã Phù Liễn, Đông Sơn, Thanh Hoá), đây là bài văn bia chữ Hán cổ nhất Việt Nam còn giữ được đến ngày nay... Điều này nói lên trình độ điều luyện về mặt sử dụng chữ Hán và tiếng Hán mà người Việt Nam đã có thể đạt tới ở các thế kỷ VIII, IX.

Từ thế kỷ X về sau, Việt Nam tuy thoát khỏi ách thống trị của phong kiến Trung Quốc, những chữ Hán và tiếng Hán theo đà của nó, vẫn tiếp tục là một phương tiện quan trọng để phát triển văn hoá dân tộc. Việc học tập, ghi chép bằng chữ Hán kéo dài cho đến tận trước Cách mạng tháng Tám 1945, mặc dù phạm vi và mức độ có thu hẹp so với trước.

Nhưng, dù chữ Hán có sức sống mạnh mẽ, dai dẳng đến đâu chăng nữa, thì cuối cùng, với tư cách là một văn tự ngoại lai, vẫn tỏ ra lúng túng, thậm chí bất lực trước nguyện vọng trực tiếp ghi chép, diễn đạt lời ăn tiếng nói cùng tâm tư tình cảm của bản thân người Việt. Chữ Nôm ra đời để bù đắp vào chỗ mà chữ Hán tự nó không thể đảm nhận nổi.

Từ năm 1957 được vinh dự mang tên *Thư viện quốc*

gia trung ương, Thư viện quốc gia đã kiên trì thực hiện các chức năng của mình và trong công cuộc xây dựng các kho sách báo, một mặt vẫn tích cực làm nhiệm vụ mà sắc lệnh nhà nước đã giao là thu nhận đầy đủ những sách báo và những tài liệu khác xuất bản trong nước, mặt khác đã không ngừng cố gắng sưu tầm và gom góp thành lập một kho sách Hán nôm - một bộ phận rất quan trọng, không thể thiếu trong kho tàng văn hoá dân tộc, một nguồn tư liệu vô cùng quý giá cho việc nghiên cứu văn học và lịch sử nước nhà.

Ngoài việc sưu tầm và giữ gìn chu đáo kho sách Hán Nôm, chúng ta cũng phải chú ý giới thiệu nó một cách có hệ thống. Bởi vì lớp trẻ bây giờ biết tiếng Hán Nôm rất ít, nếu không muốn nói là rất ít ỏi. Năm 1971, bộ thư mục Hán Nôm bằng tiếng Việt của cụ Trần Văn Giáp : *Tìm hiểu kho sách Hán Nôm* do Thư Viện Quốc gia xuất bản, có phân tích phê phán, đánh giá một cách sâu sắc toàn diện, nói rõ cuốn sách có tác dụng tham khảo về mặt nào, về vấn đề gì..., quyển sách có giá trị như một công trình văn học và lịch sử, giúp bạn đọc có thể tra cứu và tìm đến quyển sách mình cần một cách chính xác và nhanh nhất.

Hiện nay, kho sách Hán Nôm của Thư viện quốc gia Việt nam có khoảng 6077 đầu sách, trong đó có những tác phẩm quý giá như: *Lê Triều thông sử, Nghệ văn Chí, Vân đài loại ngữ, Kiến văn tiểu lục (Lê Quý Đôn), Đại Việt sử ký toàn thư (Ngô Sĩ Liên) Lịch triều hiến chương loại chí, Văn tịch chí (Phan Huy Chí)*,...bạn đọc đến với kho sách này được giành riêng một phòng đọc rộng rãi, đầy đủ trang thiết bị cần thiết như: điều hoà, máy trợ thị, từ điển, phích tra cứu...Mặc dù vậy, số lượng bạn đọc đến yêu cầu sách Hán Nôm vẫn không nhiều, chúng ta không thể không đặt câu hỏi tại sao ? Phải chăng do vốn tài liệu của chúng ta còn quá ít hay số lượng người có thể đọc được những tài liệu đó quá ít ?! Chúng ta cần phải làm gì để tăng số lượng đối tượng bạn đọc hiếm hoi này ? Thiết nghĩ, những người làm công tác thư viện trong công việc hàng ngày, chú ý tìm tòi để dần dần góp nhặt thêm, góp nhặt đủ những công trình của tổ tiên ta, làm cho kho sách Hán Nôm không chỉ dừng lại ở đó mà ngày ngày một phong phú hơn.

Lê Minh Tuyền

(*) Tên một đầu sách của cụ Trần Văn Giáp

CÁC CƠ SỞ DỮ LIỆU CỦA THƯ VIỆN QUỐC GIA

- ♦ SACH: 230.000 biểu ghi sách Việt Nam xuất bản từ 1917 và sách hệ ngữ Latinh nhập vào TVQG từ 1980
- ♦ LA: 12,000 biểu ghi luận án tiến sĩ
- ♦ JM: 6,000 biểu ghi báo và tạp chí Việt Nam và nước ngoài xuất bản từ 1954 đến nay
- ♦ NCUU: 1,700 biểu ghi báo, tạp chí xuất bản tại Đông Đông trước 1954 và tại Sài Gòn trước 4/1975

Ấn Độ - Đất nước và con người

(Tiếp theo trang 1)

súp nấu từ các loại rau, củ, quả của họ. Họ thường dùng tay để ăn. Chúng tôi vì không quen lắm với những món súp khá cay đó nên thường dùng chúng với ruốc "Made in Vietnam". Và đôi lúc chúng tôi cũng dùng tay, nếu như việc "chinh chiến" với món thịt gà gặp nhiều khó khăn!

Khách sạn chúng tôi ở cách Viện NiiT khoảng 16km. Ngày nào chúng tôi cũng có một cuộc hành trình bằng xe bus đi và về hơn 30km. Có những hôm có thể nhiều hơn vì bác tài thường đưa chúng tôi đi bằng các con đường khác nhau để giới thiệu về thành phố hơn 11 triệu dân của họ. Ấn Độ có một Old Dehli (Dehli cũ). New Dehli (Dehli mới) này được xây dựng trên nền của một khu rừng trẻ. Trong khu trung tâm, đặc biệt là khu Đại Sứ Quán, đường đủ rộng cho khoảng 6 làn xe ô tô lưu thông. Hai thảm cỏ xanh mướt được trồng ven đường mỗi bên rộng khoảng 40m. Và hàng loạt những cây xanh mà tuổi của chúng chỉ khoảng 15 đến 20 năm. Có lẽ chúng được trồng từ cuộc Cách mạng Xanh của thập kỷ 90. Hệ thống cây xanh ở khu trung tâm có bàn tay con người, chúng được trồng theo quy hoạch nên có độ tuổi như nhau và thường là cùng một loại cây trên một con đường. Nhưng ở ven những con đường xung quanh thành phố là những loại cây khác nhau, to nhỏ lẫn lộn. Chúng tôi được nhìn thấy các đại gia đình nhà khi đùa giỡn nhau trên cây hay sẵn sàng sà xuống vỉa hè để nhận thức ăn từ những người đi đường yêu súc vật. Chúng rất thân thiện với con người. Chúng tôi đến Ấn Độ vào đúng mùa mưa, mùa đẹp nhất trong năm của họ. Tuy nhiên, nhiệt độ luôn ở mức từ 32 đến 39 độ nên không khí lúc nào cũng nóng, ngay cả những lúc trời đang mưa. Màu xanh bao phủ khắp thành phố đã khiến chúng tôi thấy không khí dễ

chịu hơn. Tôi cho rằng, người Ấn Độ có quy hoạch rất tốt cho thủ đô của họ.

Những lần đi mua sắm cũng đã để lại cho chúng tôi nhiều kỷ niệm. New Dehli có rất nhiều chợ lớn nhỏ và dành cho những túi tiền khác nhau, có chợ dành cho những người giàu có và khu chợ dành cho người bình dân, hoặc cho cả hai đối tượng. Chúng tôi sống tại khu chợ Karol Bagh, một trong những khu chợ lớn có tên trên bản đồ du lịch của New Dehli. Tại đây bạn có thể vào những shop sang trọng, có điều hòa nhiệt độ, có người mở cửa cho bạn và tất nhiên bạn sẽ phải trả thêm những khoản chi phí đó trong giá

thành của bất cứ món hàng nào bạn mua. Theo kinh nghiệm của tôi, thường thì giá cao hơn dao động từ 10% đến 20%. Hàng hóa ở đây đã được niêm yết giá nên bạn sẽ không có cơ hội để mặc cả. Những người bán hàng tại đây cũng rất tiết kiệm lời. Nhưng cũng có những sạp hàng được bày bán ngay trên lề đường, giá rất bình dân. Khi mua hàng tại đây, bạn sẽ được những người bán hàng đầy kinh nghiệm (họ được gọi là experience shoppers) mời chào bằng những câu như : "my friend, it's fixed price, no bargaining, only for you" hoặc "especially for you" (bạn thân mến, giá đã được niêm yết, không mặc cả, nó chỉ dành riêng cho bạn thôi). Sau đó họ sẽ đưa ra cho bạn một

mức giá rất cao so với giá trị của sản phẩm đó. Thường thì những lần đi mua sắm đầu tiên, vì bị hấp dẫn bởi cách chào hàng đầy kinh nghiệm đó mà chúng tôi cũng đã bị mua đắt một số thứ. Chúng tôi đã gọi nhau là "chicken" ("gà", ngốc ngếch). Tuy nhiên không chỉ có chúng tôi mới bị mua đắt. Các bạn đến từ các nước khác ai cũng có ít nhất một lần là "chicken" nên mỗi khi nhìn thấy ai đi chợ về là chúng tôi lại chào nhau "Oh, chicken, chicken, how many rupies has gone?" ("Ồi, ngốc ngếch quá, bao nhiêu tiền đã ra đi rồi?) và rồi cùng cười một cách vui vẻ.

Chúng tôi có chuyến đi đến hai địa điểm du lịch được coi là đẹp nhất và đặc trưng nhất cho văn hóa, kiến trúc của Ấn Độ, đó là Agra và Jaipur, mỗi nơi cách New Dehli khoảng hơn 200km. New Dehli, Agra và Jaipur là 3 đỉnh của một tam giác và chúng tôi đã đi hết 3 cạnh của tam giác đó trong 3 ngày. Cảm nhận đầu tiên của chúng tôi khi đặt chân đến những nơi này là sự ngạc nhiên cao độ về sự đồ sộ, hoành tráng, sang trọng và tinh xảo trong từng chi tiết của các công trình kiến trúc. Đặc biệt là đền Taj Mahal. Taj Mahal được xây dựng chỉ từ những tảng đá trắng khổng lồ, đã được mài phẳng phiêu. Vị hoàng đế xây nó để làm nơi an nghỉ cho bà hoàng hậu mà ông rất mực yêu thương. Người hướng dẫn du lịch nói với chúng tôi rằng, nếu bạn kêu lên một tiếng ở bên trong Taj Mahal này, hạnh phúc sẽ đến với bạn. Tôi cũng đã thử. Cũng ở bên trong, khi chiếu bất cứ một tia sáng nào vào từng phiến đá, bạn sẽ được nhìn thấy vùng mặt đá đó sáng óng ánh. Ở một công trình quân sự khác ở Jaipur, khi chiếu một tia sáng vào, trần đá hiện lên một khối ánh sáng lóng lánh hình của một chiếc đèn chùm như các loại đèn được dùng trong các công trình kiến trúc hiện đại ngày nay. Kiến trúc đền đài ở Ấn Độ nhìn chung là khá giống nhau nhưng có lẽ điểm khác biệt lớn nhất là chất

(Tiếp theo trang 10)

8h kém 15. Khi vừa phóng xe đến cổng thư viện tôi đã thấy lác đác một số người đứng chờ. Đó là độc giả, giờ này họ chưa được vào. Phải khoảng chừng 15 phút nữa họ mới được vào. Tôi vào cất xe rồi hướng vào phòng làm việc. Phòng báo – tạp chí nằm ở phía tay phải từ cổng vào, đường vào có một cây mít rất sai quả. Hôm nay là ngày tôi trực sáng, tôi đến sớm hơn một chút so với thường lệ.

Công việc đầu tiên là là đảo qua mấy cái máy tính. Chưa bật có nghĩa là mình tới sớm và ngược lại. Hôm nay tôi đến sớm, bật máy tính và đèn điện ở giá sách xong. Người đầu tiên tôi luôn gặp là chị lao công. Thịnh thoảng chị ấy cũng thông tin cho những vụ việc, sự kiện trong cơ quan khá cập nhật. Tôi lướt vào phòng làm việc một chút, xem có gì mới không... Bao giờ cũng vậy đã thấy "xếp trưởng" ngồi tại bàn làm việc rồi. Chị trực cùng cũng đã đến. Sau khi chào hỏi thông tin chớp nhoáng thì mỗi người một bàn, người nào việc nấy.

8h đúng. Độc giả bắt đầu lục tục kéo vào, mấy bác hưu trí, vài cô cậu sinh viên. Tôi nhận thẻ và "tít, tít, tít" 3 chiếc thẻ đã được quét số vào máy tính. Ngoài những công việc đã thành "qui trình" đó thì có những nhiệm vụ phát sinh bất ngờ cần được giải quyết khác. Đối với thủ thư phòng báo, ai cũng vậy, đều phải "chăm sóc" các tập báo cũ, hay gọi là cổ cũng được vì thời gian

xuất bản đều từ khoảng những năm 1900. Luôn dặn dò độc giả không mang đi photôcopy, hoặc là phải có máy chụp, hoặc là phải đọc bằng kính lúp, hoặc là phải dùng máy scanner. Có những người tuân thủ nội quy rất tốt, nhưng có người khó tính hơn thì thường tỏ thái độ khó chịu rằng tại sao lại không được như thế này mà phải như thế kia....

Cánh sinh viên mới làm thẻ thì hơi hở vì tò mò, mà phòng tự chọn có tới hơn 500 loại báo tạp chí. Quá nhiều để xem, để đọc – giải trí mà, nhất là mấy tờ Thời trang trẻ, Điện ảnh kịch trường, Thế giới phụ nữ...đọc xong thì lấy tờ khác, nhiều khi quên cả cất những tờ cũ vào đúng ô.

Phòng điều hoà mát lạnh, không khí đang im lặng, trật tự. Bỗng cánh cửa rung lên, mọi người đều quay ra nhìn. Một người đàn ông trạc sáu mươi tuổi tiến tới phía tôi ngồi: "Cô ơi tôi muốn tìm Công báo, tôi không có thẻ mong cô giúp cho". Thì ra bác ấy muốn tìm văn bản qui định về việc chuyển hộ khẩu. Sau một hồi hỏi han và tìm kiếm cuối cùng đã tìm được tài liệu cho bác. Nhìn vẻ mặt bác phần khởi, trước khi ra về bác không quên chào tôi và nói thế này : "Từ nay cần gì tôi cứ lên thư viện cô ạ. Chào cô tôi về, cảm ơn cô nhé." Mỗi khi như vậy tôi đón nhận một niềm vui nho nhỏ, xua đi những mệt mỏi lật vạt.

Công việc tra kí hiệu cũng khiến nhiều độc giả "đứng không yên" và thủ thư thì "ngồi không yên", có một cô bé mặt đỏ bừng, thỏ thẻ "Chị ơi, xê rờ (CR) là gì hả chị? Là enter em ạ".

Thời gian buổi sáng cứ trôi đi như vậy chẳng mấy chốc đã đến giờ nghỉ trưa. Sắp hết ca rồi, cố thêm tí nữa không có gì đặc biệt xảy ra là ổn. Công việc thủ thư là như thế đấy. Biết bao khó khăn chúng tôi cũng cố gắng vượt qua, để bãi xe ngày một thêm đông, phòng đọc ngày một kín chỗ để cán bộ thư viện có những ca sáng như vậy.

Khánh Linh

(Tiếp theo trang 2)

2. Những niềm vui:

Nhưng ngắm nghĩ làm thủ thư cũng có những cái vui. Có bác độc giả rất già lần nào đến Thư viện cũng không quên cầm thêm kẹo chia cho các cô thủ thư. Bác bảo già rồi nên bác hay ăn kẹo mềm và thơm như thế, rồi đếm đầu thủ thư cho kẹo. Có những sinh viên lên gặp tôi bảo: "Cho chị này". Đó là những gói sữa rửa mặt, kem làm trắng da ban đêm phát quảng cáo. Mặc dù không dùng nhưng tôi vẫn nhận, bởi đó là

tình cảm của em sinh viên đó đối với tôi. Lại còn độc giả chụp hình khi tôi đang làm việc. Nhờ vậy mà tôi đã được ngắm mình trong ảnh khi đang làm việc. Vào tiệm hấp tóc "Em chào chị" - Tôi ngạc nhiên "sao chúng lại biết mình". Đi học tiếng anh buổi tối "Em chào chị". Đi làm buổi sáng một cậu thanh niên mặc quần soóc chạy thể dục thấy tôi gọi tên, tôi cười nhưng vẫn chưa biết là ai. Mới đầu tôi cũng ngạc nhiên bởi toàn những người không quen sao lại cười với mình, lại còn chào mình nữa chứ, mà mình có phải là người nổi tiếng đâu. Những người đó các bạn có biết là ai

không? Mãi sau này tôi mới biết họ là những sinh viên thường đến thư viện học và đọc sách. Hoá ra trong những độc giả khó tính còn có những người rất đáng yêu và dễ mến đến thế.

Giờ thì tôi đã thấm nhuần câu nói của Trưởng phòng "làm thủ thư như làm dâu trăm họ". Công việc đó rất cần sự khôn khéo, cẩn thận cộng với lòng nhiệt tình, sự say mê nữa. Các đồng nghiệp của tôi, nếu thực hiện được điều này thì bạn trở thành người thủ thư đáng mến rồi đó./.

Thanh Lương

Lối về

Khi đi trên những con đường làng quê, nghe tiếng lục tục của những con gà gọi bạn hay tiếng ụt ịt của lợn nhà ai thả rông, tôi thấy xúc động vì cuộc sống quanh mình sao giản dị và gần gũi thế. Bỗng yêu quá những con đường, những con ngõ mà khi tôi lớn lên đã thấy nó tự bao giờ. Trong tiềm thức tôi, đường làng như một người bạn già hiền lành nhẵn nại.

Mỗi đường làng ngõ xóm ở mỗi nơi đều mang trong mình những dấu ấn riêng biệt. Trên những con đường ấy chất chứa bao biến cố, bao câu chuyện buồn vui, bao tâm sự thầm kín của những số phận. Dòng thời gian mài miết khắc lên đó những vết khắc đậm sâu, để rồi con người tìm lại bóng dáng chính mình qua hình hài, đường nét của những con đường ngày nào mình cũng đi qua thường khi rất vô tình.

Bà tôi kể về tục cưới xưa nhà trai phải nộp gạch lát đường mới đúng lệ. Người cùng làng lấy nhau thì số gạch phải nộp ít hơn người làng khác. Vì thế mà ở những làng quê hiện nay vẫn còn những con đường lát bằng gạch "nộp cheo". Nó mang mục đích phục vụ lợi ích chung và hơn hết là thể hiện lòng biết ơn của người con trai đối với cha mẹ, chòm xóm nơi người con gái mình lấy làm vợ. Và như thế, đường trở thành biểu tượng của lòng ân nghĩa.

Người ta vẫn bảo, văn hóa là con đường. Mỗi con đường có những ý nghĩa và sức sống riêng, không đơn thuần là lối đi mà đã trở thành đặc trưng của vùng miền, của phong tục tập quán, của thói quen, thẩm mỹ. Đường oằn mình trở gổm, đường đỏ au gạch chỉ, đường vẫn vít rơm rạ, đường thơm lừng nếp tương, đường xông xao hương cốm... Đường làng quê nhỏ thôi, nên người qua người lại có dịp hàn huyên, bắt tay nhau cười nói dăm ba câu hỏi han quen thuộc. Đường làng nhỏ nên nhà nọ ới sang nhà kia gần quá, xin chút gì thiếu, vay tạm chút gì chưa kịp mua cũng dễ chịu.

Đường sinh ra để đưa con người đến những nơi cần đến một cách thuận lợi, dễ dàng nhất. Lối đi đi mãi rồi thành đường. Những con đường bê tông lớn cho nhiều làn xe, những con đường trải nhựa và cả những con đường rắc sỏi đều có sự đặc biệt của mình. Đường làng ngày càng bê tông hóa, xi măng hóa, ngày càng ít đường đất, đường gạch nghiêng. Đường đất khó đi, mùa mưa dễ lầy lội, đường gạch chịu lực kém mà cũng còn đâu tục cưới nộp cheo. Vì vậy mà người ta làm đường bê tông, đường sỏi đá. Có khô khan 1 chút, cứng nhắc 1 chút đối với ai đã quen đi trên đường làng quanh co lổ chỗ lổ bi lổ đáo. Nhưng cũng thành quen, thành gần bó, lại được cái sạch sẽ mỗi khi mưa gió dầm dề. Ai cũng nhớ nhất con ngõ, con đường nổi ra từ căn nhà nhỏ của mình, bởi nó gần và quen. Ngày nào ta cũng đi, chạy nhảy, chơi đùa rồi lang thang những khi có tâm trạng.

Một con đường nắng rải rức rở mỗi khi hạ về, lại ngập lá mỗi khi thu sang. Tháng 3 đỏ ối hoa gạo, tháng năm ôm ấp rơm vàng. Đông sang, con đường quen thuộc ấy bỗng như dài ra, điềm đạm và chậm chạp như những bước đi của ta rụt rè co ro vì rét. Đường hun hút một nỗi buồn, nhẹ nhàng thôi, đối với những tâm hồn dễ rung cảm. Mùa xuân về, đường làng như tươi trẻ lại. Những cụm dương xỉ xanh mướt trở ra từ góc tường rêu thẫm, những viên gạch nứt mang dáng vẻ xưa cũ cũng đang tìm lại mình của ngày nào còn thơm nồng vôi vữa. Đường lại tung tăng áo mới, tha thiết nói cười, lại trở thêm những ước mơ thầm kín của bao thiếu nữ, nỗi hoài vọng của những mái đầu hoa râm. Cây non bật chồi, cây khô hồi sinh, tất cả đều chuyển mình náo nức mê say như chưa bao giờ được sống mãnh liệt như thế. Là bởi con người đã gửi gắm vào đó những khát vọng và niềm tin. Ai cũng có quyền ước mơ, khi có ước mơ, chúng ta nhìn đâu cũng đều thấy sự sống chựa quậy và hân hoan cả. Cuối năm, làng xóm vác đào ngó qua nhà nhau chia vui mấy câu vì mua được cành đào đẹp mà rẻ thế, đào cây quất về trên chiếc xe đạp cũ mà tươi cười như chưa bao giờ thấy quất vậy. Rồi lá rong xanh, lạt mềm, thịt lợn, đậu xanh và gạo nếp nhộn nhịp qua đường. Có cả tiếng giã giò trong ngõ vắng ra khiến người đi mê mải không yên. Trời lạnh lạnh và có nắng nhẹ, nắng xuân không gắt, chỉ hừng lên như đôi má người thiếu nữ chớm biết yêu đương, đủ soi rọi cho những mầm cây hé nụ hay nhặt tìm những viên đá lấp lánh trên đường quê. Cứ thế, đường gần gũi, đường thân thuộc và đường tươi mới, được tưới tắm trong mùa xuân của đất trời.

Có những điều gần bó bên ta nhiều khi lại bị ta lãng quên rất vô tình. Con đường, nơi bước chân ta qua không biết bao lần, vậy mà ta quên, vậy mà có lúc ta hồ hững. Chỉ khi xa nó, khi quay về, qua bao buồn vui thăm thía mới nhận ra sự thân thuộc này ý nghĩa với ta biết nhường nào. Đường làng ngõ xóm vẫn yên ả, lặng lẽ như muôn đời, đón chúng ta bằng lòng bao dung chân thật. Khi hụt hẫng, khi thất vọng và cô đơn, đường nâng bước ta. Khi sợ hãi, chênh vênh và đau đớn, đường che chở, an ủi ta. Trên con đường nồng nàn mùi đất, thênh thang mùi rơm rạ, ta đã buồn vui và sống một đời sống đích thực. Mỗi ngày đi học, mỗi ngày đi làm, vẫn con đường, con ngõ ấy mà sao ta luôn thấy hân hoan, tươi mới. Phải chăng đường cũng có sự quyến rũ đặc biệt của riêng mình?

Mỗi đường làng, ngõ xóm đều mang trong mình một linh hồn, một vẻ đẹp giản dị, rồi thành nỗi nhớ, thành niềm suy tưởng của những người con đi xa. Rồi luôn hiện hữu, trở đi trở lại trong lòng ta. Và khi đó, lối đi lối về!

Thùy Dung

cả về chức năng lẫn các hoạt động nghiệp vụ.

50 năm qua (1954 - 2004) là thời kỳ hoàn thiện mô hình TVQG của nước Việt Nam độc lập, thống nhất và xã hội chủ nghĩa.

Từ hơn 100.000 bản sách do Thư viện Trung ương Đông Dương để lại, đến nay TVQGVN đã xây dựng nên vốn tài liệu phong phú, bao gồm nhiều lĩnh vực tri thức và nhiều loại hình tài liệu quý như kho sách Đông Dương, kho sách Hán Nôm, kho bản đồ, kho luận án tiến sĩ, kho báo, tạp chí, sách... Hơn 1000 bộ luận án tiến sĩ được thu thập trong thời gian qua là vốn quý độc đáo mà duy nhất chỉ TVQGVN mới có. Gần nửa thế kỷ qua, số lượng tên xuất bản phẩm đã tăng hơn 10 lần so với 37 năm thư viện thuộc chính quyền Pháp. Trong những năm gần đây, Thư viện tăng cường phục vụ theo hướng phục vụ có phân biệt nhu cầu của bạn đọc

Nhiều loại hình kho mở, kho tự chọn đã được tổ chức thay thế cho kho khép kín trước đây, tạo điều kiện cho bạn đọc có điều kiện tiếp cận trực tiếp với vốn tri thức. Diện tích phục vụ bạn đọc đã tăng lên gần 10 lần so với thời kỳ trước. Cơ sở vật chất khang trang, đặc biệt là việc triển khai hệ thống tra cứu trên máy giúp bạn đọc tìm tài liệu nhanh nhất.

TVQGVN đã góp phần lớn vào việc tạo cho mạng lưới thư viện Việt Nam thành một thể tương đối thống nhất về nghiệp vụ và mục tiêu hoạt động. Bằng việc biên soạn và luôn đổi mới, cập nhật các tài liệu cơ bản của nghề thư viện... Thư viện đã tạo nên nền tảng lý luận của ngành. TVQGVN góp phần xây dựng phong trào đọc sách trong nhân dân, nâng cao trình độ dân trí, chính trị, chuyên môn, giáo dục đạo đức, thẩm mỹ đúng đắn, tác động sâu sắc đến sự phát triển mọi mặt của đất nước.

Nhìn lại chặng đường phát triển, mỗi cán bộ công chức của TVQGVN có quyền tự hào về sự kế thừa rất hiệu quả, sự năng động sáng tạo, vượt khó vươn lên của các thế hệ cha anh. Tất cả điều đó được kết tinh trong dòng chảy lịch sử liên tục, âm thầm nhưng rất mãnh liệt, tạo nên sức mạnh cho TVQGVN vững bước trong thế kỷ mới. Trong hướng đi tới, TVQGVN chỉ có một sự lựa chọn duy nhất, đó là xây dựng TVQG hiện đại theo hướng Thư viện điện tử, Thư viện kỹ thuật số, bảo tồn tốt nhất di sản thư tịch của dân tộc, và phát huy cao độ những giá trị to lớn trong kho tàng tri thức của mình, phục vụ đắc lực người đọc, phục vụ có hiệu quả cho công cuộc xây dựng đất nước giàu đẹp, văn minh, dân chủ, tiến bộ. TVQGVN phải thực hiện tốt vai trò là thư viện trung tâm của cả nước, góp phần thúc đẩy sự nghiệp thư viện Việt Nam phát triển.

DANH SÁCH CÁC GIÁM ĐỐC THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM Từ 1917 đến 2004

1. Paul Boudet (1888-1948), tốt nghiệp trường Ecole Nationale des Chartes, Giám đốc Thư viện Trung ương Đông Dương từ 1917 đến 3/1945 và từ 1947 đến 1948
2. S.Kudo (?), người Nhật, Giám đốc Thư viện Trung ương Đông Dương từ 4/1945 đến 8/1945
3. Ngô Đình Nhu (1912 -1962), tốt nghiệp trường Ecole Nationale des Chartes, được Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa bổ nhiệm làm Giám đốc Quốc gia Thư viện nhưng không tới nhận nhiệm sở.
4. Trần Văn Kha (?), Quyền Giám đốc Quốc gia Thư viện
5. Ferréol de Ferry (?), tốt nghiệp trường Ecole Nationale des Chartes, Giám đốc Thư viện Trung ương từ 1948 đến 1953
6. Simon de Saint-Exupéry (1898 - 1978), tốt nghiệp trường Ecole Nationale des Chartes, Giám đốc Tổng Thư viện Hà Nội từ 1953 đến 1954
7. Từ Lâm (?), Giám đốc Thư viện Trung ương thuộc Vụ Văn hóa đại chúng từ 1954 đến 1958
8. Nguyễn Văn Xước (1907 - 1989), Giám đốc Thư viện Quốc gia Việt Nam từ 1958 đến 1974
9. Đỗ Trọng Thi (1917 - 1995), Giám đốc Thư viện Quốc gia Việt Nam từ 1974 đến 1979
10. Trịnh Diễm (1922-2003), Giám đốc Thư viện Quốc gia Việt Nam từ 1979 đến 1983
11. Nguyễn Thế Đức (1936 -), Tiến sĩ Thư viện học, Giám đốc Thư viện Quốc gia Việt Nam từ 1983 đến 1998
12. Trần Anh Dũng (1949 -), tốt nghiệp Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Quyền Giám đốc Thư viện Quốc gia Việt Nam từ 1999 đến 14/6/2000.
13. Phạm Thế Khang (1949 -), tốt nghiệp Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Giám đốc Thư viện Quốc gia Việt Nam từ 15/6/2000 đến nay.

Chuyện vui trong nghề

Công dụng của sách

Mác Tuên, nhà văn hài hước Anh (18 - 19), trả lời một độc giả viết thử hỏi ý kiến ông, loại sách nào ông cho là có giá trị nhất, đã viết: "Giá trị của một cuốn sách tùy thuộc vào việc cuốn sách đó được sử dụng như thế nào. Tôi chia sách làm mấy loại. Sách bìa da rất tuyệt khi bạn cần liếc lướt dao cạo. Sách bìa mỏng thật cần thiết khi kê lại chân bàn khập khiễng. Loại từ điển bách khoa là vũ khí lợi hại khi cần tự vệ vì nó có thể "giáng" vào đầu đối thủ. Còn những tấm bản đồ dầy, bạn sẽ thấy tác dụng của nó khi cần bịt tấm kính cửa bị vỡ".

Một cuốn sáchquý hiếm

Một cuốn sách dầy quăng trăm trang, niêm phong kỹ lưỡng, ngoài đề "những điều tối mật của nghề thuốc" đã được phát hiện trong đồng vật dụng của bác sĩ nổi tiếng người Hà Lan Hecman Buócháp vào năm 1738, sau khi ông mất. Sách được bán đấu giá một vạn đô la vàng. Khi bóc niêm phong thì hoá ra các trang giấu đều để trắng hết. Riêng trang tên sách có mỗi một dòng chữ: "Giữ cho chân âm, đầu lạnh, quý ngài sẽ làn cho người thầy thuốc tài giỏi nhất trở thành một kẻ nghèo đói".

Trích "Nhật kí thủ thư"

- ◆ Đừng sợ những độc giả không biết những điều anh ta cần đọc. Đó là việc bình thường. Chỉ những độc giả biết rõ những điều anh ra không cần đọc mới đáng sợ.
- ◆ Ngay cả những nhà văn tôi cũng vẫn có những độc giả của họ. Tuy vậy để cho họ gặp gỡ nhau rất cần có những thủ thư tôi.

Khánh Linh (st)

MIXED THƠ

Em biết không autumn đã đi qua
Anh ngược nhìn moon and stars
Nắng vẫn còn fall down với vĩa
Em lỡ hẹn rồi và em đã so far
Goodbye nhé nắng không còn xuống phố
Season kia còn mãi in my mind
Dù you đã quên I in your heart
Anh vẫn chờ em on the last way
(NA)

TỦ SÁCH ĐOÀN TRONG THƯ VIỆN

Sáng mãi màu xanh tình nguyện/ Tặng Hữu Phong, Hà Tài Sáu, Bích Uyên... . – Tp. Hồ Chí Minh : Nxb. Trẻ, 2004. – 227 tr. ; 20cm Kí hiệu kho: VV04.11091

Giới thiệu phong trào thanh niên tình nguyện của tuổi trẻ thành phố Hồ Chí Minh nhân dịp kỷ niệm 10 năm (1994-2004). Ghi lại những thành quả, đóng góp tích cực của cá nhân, tập thể thanh niên tình nguyện, đặc biệt là chiến dịch Mùa hè xanh 2003. Chiến dịch lần thứ 10 qui tụ lực lượng tham gia đông nhất, hơn 114.000 chiến sĩ là sinh viên-học sinh, công nhân lao động, thanh niên các quận huyện, lực lượng vũ trang, các cô chú thanh niên xung phong, những học giả lớn tuổi và cả những bạn thanh niên Bỉ, Anh, Hàn Quốc, những bạn bè quốc tế với các hoạt động phong phú tại khắp các điểm nóng của Thành phố để lập lại trật tự an toàn giao thông hàng trăm tuyến đường; xoá hàng chục ngàn bảng quảng cáo-rao vặt sai qui định, nạo vét kênh mương nội đồng; đắp đê ngăn lũ; xây dựng hàng chục “tuyến đường thanh niên”, cổng trường, cổng chợ, chung cư sách đẹp, an toàn...

Cuốn sách còn giới thiệu tới bạn đọc một số công trình thanh niên đầy ấn tượng như công trình trồng năm bào ngư, vườn cây thuốc nam... ở bất kì nơi nào đoàn thanh niên cũng chủ động, sôi nổi, sáng tạo, đem nhiệt huyết của tuổi trẻ phục vụ nhân dân và đều được tin yêu, tin nhiệm. Họ hiện diện ở khắp mọi nơi, ở các địa bàn khó khăn mà ít người nghĩ đến, đó là các trung tâm cai nghiện, chữa bệnh... động viên giúp đỡ mọi người.

(Tiếp theo trang 5)

liệu xây dựng lên chúng. Chủ yếu là từ đá trắng và đất nung. Vì thế màu sắc các công trình này nhìn từ xa đã thấy hoặc có màu trắng tinh hoặc có màu đất nung. Tuy nhiên những công trình xây dựng bằng đất nung, qua nắng mưa và thời gian, chúng cũng đã bị xói mòn và phá hủy nhiều.

Nói đến Ấn Độ, có lẽ không thể không nói đến những bộ sari quyến rũ, những bài hát và vũ điệu truyền thống của họ. Chúng tôi nhìn thấy cả một rừng màu sắc của trang phục sari trên đường phố. Những chiếc khăn quàng cổ của họ nhìn có vẻ vương vãi nhưng lại rất hữu ích nếu đi dưới trời nắng hoặc gặp những cơn mưa bất chợt. Phụ nữ Ấn Độ rất ít người mặc đồ Tây như quần bò, áo thun. Tôi cũng đã gặp những người bán hàng vui tính vừa chào hàng vừa hát và nhún nhảy theo điệu nhạc phát ra từ chiếc đài của

họ. Tôi cũng nhìn thấy một cậu bé mới khoảng 4 tuổi nhưng cũng đã biết nhảy, lắc đầu theo bố mình, khuôn mặt vui tươi và láu lỉnh.

Trên đây mới chỉ là những cảm nhận đầu tiên của tôi về đất nước của nền văn minh sông Hằng. Chúng tôi, 3 thanh niên trong chuyến đi này, tuy ai cũng "ngót" đi vài ký lô vì đồ ăn cay, nóng vì nhiều cà ri, vì thời tiết nắng nóng, vì những chuyến đi thăm thú xa, nhưng chúng tôi đã có một thời gian rất thú vị ở nước bạn. Hình ảnh về đất nước Ấn Độ đã hiện lên rõ nét hơn và những kỷ niệm cũng sâu đậm hơn. New Dehli là thành phố đẹp, xanh, thân thiện và hiếu khách.

Nguyễn Thị Ngọc Phương

Phòng Đọc

PHÒNG ĐỌC TỰ CHỌN

Học trên thư viện đã trở thành một phương thức tự học vô cùng hữu ích. Khi mà việc dạy và học hiện nay đang áp dụng các phương pháp mới, ở đó giáo viên chỉ là người định hướng và mỗi học viên chính là những người thợ phải tự đào sâu và giải quyết các vấn đề, thì việc được tiếp xúc trực tiếp với vốn tài liệu vô cùng phong phú trong nước cũng như của nước ngoài quả là vô cùng

cần thiết. Phòng đọc tự chọn của TVQG được bắt đầu hoạt động khoảng tháng 6 năm 2002 đến nay đã thực sự đáp ứng được nhu cầu và nguyện vọng đó. Đây là một kho sách Việt văn mới, phong phú, đầy đủ, hội tụ gần như đầy đủ các xuất bản phẩm trong nước nên rất bổ ích và hữu dụng, nguồn tài liệu này đã thu hút, hấp dẫn bạn đọc. Bằng chính sự hoạt động và mở rộng hiện nay của phòng đọc tự chọn sách Việt đã cho thấy sự phù hợp đúng đắn của việc mở ra phòng đọc tự chọn này.

Hằng ngày có hàng trăm lượt bạn đọc thường xuyên tới đọc sách, nghiên cứu. Được tự chọn sách, bạn đọc đã tìm được rất nhiều sách có ích, sách hay để đọc, đặc biệt là rất nhiều sách mới mà việc tìm kiếm trên thị trường thường gây mất thời gian, và tại các thư viện trường, thư viện địa phương chưa có. Với đối tượng bạn đọc là sinh viên năm cuối nhu cầu tìm kiếm các vấn đề mới để nghiên cứu, làm luận văn, đồ án là vấn đề hết sức nhạy cảm nên các phòng đọc tự chọn được ưu tiên số một. Với nhu cầu đó, hằng ngày tại các phòng đọc tự chọn thường có rất đông bạn đọc, đặc biệt là các sinh viên năm cuối. Bạn đọc, có được cách tìm kiếm tài liệu thuận lợi, có được môi trường học tập lành mạnh, có sự tư vấn cần thiết và chu đáo nên việc học tại thư viện cũng là một

điều hứng thú, bổ ích.

Đội ngũ thủ thư phòng đọc, đa số là trẻ và số đông là nữ, luôn cố gắng hoàn thành tốt công việc. Có lẽ ít có thư viện nào thủ thư lại thực sự thân thiện, có trách nhiệm và gần gũi bạn đọc như các nhân viên ở phòng đọc. Hằng ngày việc tiếp xúc với bạn đọc đã trở thành một công việc không biết mệt của các thủ thư, tuy không mấy khó khăn nhưng có rất nhiều tình huống cần có sự "ứng biến linh hoạt" dành cho các thủ thư. Trên hết, các thủ thư phải không ngừng học hỏi để tự hoàn thiện.

Khó khăn nhất ở các phòng đọc tự chọn hiện nay là việc bảo vệ tài liệu. Dù các cán bộ thư viện đã có nhiều cách quản lý, bảo vệ nhưng do được sử dụng thường xuyên nên tài liệu dễ bị cũ, rách, nát. Bạn đọc cá biệt còn cắt xé, thậm chí tìm nhiều cách để lấy cắp. Hơn hết chúng ta cần phải cho bạn đọc ý thức được lợi ích, trách nhiệm và có ý thức khi sử dụng thư viện của chúng ta.

Trên con đường tiến tới sự hoàn thiện của hoạt động phòng đọc tự chọn, với mỗi cá nhân sẽ có sự cảm nhận và niềm trăn trở riêng, và với mỗi góc nhìn đặc biệt đó hãy cùng đồng cảm, chia sẻ và góp công xây dựng để mỗi phòng đọc của chúng ta sẽ là mỗi phòng đọc tiện ích.

Thu Trang

TRONG SỐ NÀY

Trang 2: Tin tức - Sự kiện

* Hội diễn ca múa nhạc không chuyên Đoàn TNCSHCM Bộ VHTT lần thứ II

* Tóm tắt các sự kiện nổi bật diễn ra tại TVQG

Trang 3: Độc giả X - những kỷ niệm khó quên

Trang 4: Tìm hiểu về kho sách Hán-Nôm

Trang 5: Ấn Độ - Đất nước và con người

Trang 6: Ca sáng

Trang 8: Phòng Đọc tự chọn

LƯU HÀNH NỘI BỘ